

STORTINGET

Representantforslag 251 S

(2025–2026)

fra stortingsrepresentantene Margit Bye, Une Bastholm, Frøya Skjold Sjursæther,
Julie E. Stuestøl, Ingrid Liland og Marius Langballe Dalin

Dokument 8:251 S (2025–2026)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Margit Bye, Une Bastholm, Frøya Skjold Sjursæther, Julie E. Stuestøl, Ingrid Liland og Marius Langballe Dalin om sterkere beskyttelse av naturverdiene i Oslofjorden og en egen oslofjordlov

Til Stortinget

Bakgrunn

Oslofjorden er i krise og preges av nedgang i fiskebestander, tap av tareskoger og ålegressenger og dårlig økologisk tilstand. Bestandene av torsk og reke i Oslofjorden og Skagerrak har falt med 80–90 prosent. En av tre genetisk unike kysttorskebestander er antakelig helt utryddet. Miljødirektoratet anslår at 70 prosent av viktige oppvekstområder for fugl og fisk er forringet siden 1950-tallet. I Miljødirektoratets tilstandsrapport for Oslofjorden (2024) konkluderes det med at situasjonen er kritisk, og at det trengs mer omfattende og koordinert innsats. Behovet forsterkes av klimændringer, befolkningsvekst, nedbygging og fremmedarter.

En viktig utfordring er at ansvaret er fragmentert. Fjorden, inkludert fjordens nedbørsfelt berører 7 fylker og 118 kommuner, og forvaltningen av miljøverdiene ligger under forskjellige departementer og etater. Gjeldende lovverk har ikke sikret en helhetlig og langsiktig forvaltning.

Regjeringen la i 2021 frem en helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden, med tiltak innen blant annet avløp,

landbruk, fiskeri og arealforvaltning. Mange av tiltakene forutsetter oppfølging fra kommuner og andre aktører, og ansvarspulverisering og manglende finansiering gjør at det er lite fremdrift på mange felt. Det er ikke tatt overordnede grep om areal- og strandsonepolitikken, og lite statlig koordinering og finansiering bremser etablering av nitrogenrensing. Et viktig lyspunkt er at regjeringen har iverksatt fiskeforbud i mye av fjorden fra 1. januar 2026. Det er et viktig og riktig tiltak, men effekten av fiskeforbudet svekkes av svak innsats på andre felt.

Markaloven som inspirasjon

I 2009 vedtok Stortinget markaloven, fordi man så behovet for et lovverk som sikret vern av et av de mest pressede naturområdene i Norge. Marka er delt mellom Oslo og 18 andre kommuner, og fraværet av nasjonalt lovverk utgjorde en stor risiko for bit-for-bit-nedbygging. Gjennom markaloven fikk Oslomarka nasjonalt vern, og et helhetlig rammeverk som sikret et av landets mest brukte naturområder for kommende generasjoner.

Oslofjorden preges av mange av de samme utfordringene som Oslomarka gjorde før markaloven, men i enda større grad. Ansvarspulverisering, mange dispensasjoner og dårlig koordinering forhindrer en svært tiltrengt redningspakke for livet i fjorden. Forslagsstillerne mener dagens lovverk er utilstrekkelig. Det er behov for sterkere felles spilleregler på tvers av kommune- og fylkesgrenser som beskytter fjord og strandsone, stanser forurensing og sikrer gjennomføring av restaureringstiltak. Det må settes tydeligere nasjonale rammer for arealbruk, rensing av avløpsvann og naturinngrep som påvirker økosystemet i Oslofjorden, herunder byggetiltak

som kan gi økt avrenning og forurensning i Oslofjordens nedbørsfelt. Det trengs bedre forvaltning av kantsoner i jordbruket og insentiver til mer regenerativt landbruk. Dispensasjonsretten for arealsaker i strandsonen bør i hovedsak flyttes til statlig nivå. Det bør slås hardere ned på forurensning og utslipp av miljøgifter. Det er også behov for en mer koordinert politikk for å regulere bunntråling i Skagerrak og restaurering av natur.

Forslagsstillerne mener det viktigste er at det etableres nye og effektive nasjonale verktøy for å redde fjorden, ikke nøyaktig hvordan dette gjøres. Dette kan løses på ulike måter, enten ved å forsterke dagens lover og regler, ved å utrede og etablere en større marin nasjonalpark som dekker mesteparten av fjorden, eller ved å etablere en egen oslofjordlov. Forslagsstillerne mener det beste alternativet er en egen oslofjordlov, etter inspirasjon fra markaloven. Forslagsstillerne understreker at rammene for loven bør utredes grundig.

Noen hovedelementer i loven bør være tydeligere nasjonale rammer for forvaltningen av fjorden, bedre koordinering mellom statlige, regionale og kommunale myndigheter, strengere regler for inngrep i strandsonen, for utslipp i og forsøpling av fjorden, og sterkere vern av naturmangfold og friluftsliv. Med en egen oslofjordlov kan man gjøre disse grepene målrettet ut ifra de særegne utfordringene Oslofjorden står overfor.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen utrede og legge frem forslag om en egen lov om Oslofjorden (oslofjordloven) etter modell av lov 5. juni 2009 nr. 35 om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (markaloven), med det formål å sikre en helhetlig, langsiktig og forpliktende forvaltning av Oslofjorden og dens økosystem.

Loven skal blant annet:

- Sikre en helhetlig og økosystembasert forvaltning av Oslofjorden som forplikter alle relevante myndigheter til å beskytte og restaurere fjordens naturverdier.
  - Styrke vernet av naturmangfold, friluftsliv og allmennhetens tilgang til strandsonen og fjorden.
  - Etablere strengere nasjonale rammer for arealbruk, forurensning og naturinngrep som påvirker økosystemet i Oslofjorden, herunder byggetiltak i Oslofjordens nedbørsfelt og forvaltning av kantsoner. Statsforvalteren skal få sterkere myndighet til å ivareta disse interessene.
  - Bidra til bedre koordinering mellom stat, fylkeskommuner og kommuner.
2. Stortinget ber regjeringen etablere flere nye verneområder i Oslofjorden og vurdere utvidelser av nasjonalparkene Færder og Hvaler.

26. mars 2026

Margit Bye

Une Bastholm

Frøya Skjold Sjursæther

Julie E. Stuestøl

Ingrid Liland

Marius Langballe Dalin

